

วิธีดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบการจัดและดำเนินงานระหว่างโรงเรียนอนุบาลของเอกชนกับโรงเรียนอนุบาลของรัฐ" เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

๑. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
๒. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - สร้างแบบสอบถามและแบบสำรวจ
 - ทดลองใช้แบบสอบถาม
๓. การรวบรวมข้อมูล
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูใหญ่และครูประจำชั้นอนุบาลในสถานศึกษาที่มีการสอนระดับอนุบาล ๒๐ แห่ง ในส่วนกลาง สำหรับโรงเรียนอนุบาลของรัฐมีเพียง ๕ แห่ง จึงใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โรงเรียนอนุบาลของเอกชนมี ๔๕๔ แห่ง ใช้เพียง ๑๕ แห่ง ซึ่งได้มาโดยวิธีจับฉลาก^๑ (Random Sampling) รวมเป็น ๒๐ แห่ง ดังรายชื่อต่อไปนี้

^๑ประคอง กรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนครวิไทยวัฒนาพานิช, ๔๔๔ ไมตรีจิต, ๒๕๑๓), หน้า ๘๐.

โรงเรียนอนุบาลของเอกชน	โรงเรียนอนุบาลของรัฐ
๑. โรงเรียนอนุบาลบ้านเด็ก	๑. โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง (ชนบุรี)
๒. โรงเรียนอนุบาลสุคารักษ์	๒. โรงเรียนอนุบาลระออดุทิศ
๓. โรงเรียนสมาคมสตรีไทย	๓. โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์
๔. โรงเรียนสวนบัว	๔. โรงเรียนอนุบาลสามเสน
๕. โรงเรียนอนุบาลยุคลธร	๕. โรงเรียนท่งมหาเมฆ
๖. โรงเรียนเรวดี	
๗. โรงเรียนบมบถานุกูล	
๘. โรงเรียนอนุบาลไทรทอง	
๙. โรงเรียนสมประสงค์	
๑๐. โรงเรียนสตรีจุลนาค	
๑๑. โรงเรียนสวนเด็ก	
๑๒. โรงเรียนอนุบาลวัฒนา	
๑๓. โรงเรียนกุมารีการุณย์	
๑๔. โรงเรียนอนุบาลสุวิเศษ	
๑๕. โรงเรียนอนุบาลชวนชื่น	

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

แบบสอบถามครูใหญ่ สำหรับอาจารย์ใหญ่หรือหัวหน้าฝ่ายครูอนุบาลเป็นผู้ตอบ

แบบสำรวจประสิทธิภาพครูอนุบาล สำหรับครูประจำชั้นอนุบาลเป็นผู้ตอบ

การสร้างแบบสอบถามและแบบสำรวจเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้

ศึกษาคู่มือการสอนอนุบาล คู่มือการจัดอนุบาลศึกษา และหลักสูตร โครงการสอนอนุบาล
๑,๒ ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อทราบรายละเอียดและหลักการจัด

การศึกษาระดับอนุบาล ตลอดจนความมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง เครื่องมือประเมินผลการจัดและดำเนินการโรงเรียนอนุบาล หลังจากศึกษา รายละเอียด พร้อมทั้งรวบรวมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนอนุบาลต้องจัดและดำเนินการรับผิดชอบทั้งหมด แล้ว จึงได้สร้างแบบสอบถาม ครูใหญ่อนุบาล

สำหรับแบบสำรวจประสิทธิภาพครูอนุบาล ได้ยึดแบบสำรวจเพื่อทำนายประสิทธิภาพ ของครูที่สร้างโดย ฆรรณี หมั่นรักษ์^๒ เป็นหลัก เพราะเป็นแบบสำรวจประสิทธิภาพครูที่ มีความเที่ยงตรงร้อยละ ๘๐ ความเชื่อถือได้ภายนอก .๖๔๕ ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับความ มีนัยสำคัญ .๐๑ และมีอำนาจจำแนกอย่างเพียงพอ ตั้งแต่ .๒๐ ขึ้นไป เมื่อนำมาใช้ได้ คัดแปลงภาษาและสร้างข้อกระทงเพิ่มเติมเป็น ๕๐ ข้อ เพื่อให้เหมาะสมกับครูในระดับ อนุบาลอย่างแท้จริง โดยกำหนดประสิทธิภาพของครูตามเกณฑ์ทั้งห้า ได้แก่

๑. ประสบการณ์ของครู (Formative Experience) คือประสบการณ์ต่างๆ ที่ครูแต่ละคนได้รับ ซึ่งอาจไม่ซ้ำแบบกันเพราะขึ้นอยู่กับสภาพสังคมและครอบครัว ประสบ- การณ์ที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพของครูได้ การศึกษาเล่าเรียน (Training) การเข้าสังคม (Socialization) และฐานะนุรูป (Ascribed Positions)

การศึกษารวม หมายถึง การศึกษาทางด้านวิชาครู ระยะเวลาการศึกษา อบรมเพื่อเป็นครูมีมากเท่าใดก็จะทำให้ครูมีความรู้ทางเทคนิคการสอนเพิ่มขึ้น ทำให้การ ควบคุมชั้นเรียนมีความยืดหยุ่น นักเรียนมีโอกาสตอบสนองครูได้กว้างขวางขึ้น ซึ่งพฤติ- กรรมเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้อย่างดี

การเข้าสังคม เป็นประสบการณ์ที่ครูได้รับจากที่บ้านและสิ่งแวดล้อม

^๒ฆรรณี หมั่นรักษ์, "การสร้างแบบสำรวจเพื่อทำนายประสิทธิภาพครู," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วุฒาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓), หน้า ๒๓-๕๕.

ได้แก่ สภาพที่อยู่อาศัย ครอบครัว ศาสนา โรงเรียนที่เคยศึกษา ความสัมพันธ์ต่อครู ถ้าครูมีความเป็นอยู่ที่ทั้งทางครอบครัวและสังคม ตลอดจนเคยได้รับตำแหน่งต่าง ๆ (Ascribed Positions) ก็แสดงว่าครูผู้นั้นมีประสิทธิภาพในการทำงาน จึงประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน เข้าสังคม และได้รับการยกย่องจมีฐานานุรูปในตำแหน่งสูง

๒. คุณสมบัติของครู (Teacher's Qualification) หมายถึง ความรู้ (Knowledge) เหตุจูงใจ (Motives) นิสัย (Habits) และทักษะ (Skills) ที่มีอยู่ในตัวครู ความรู้ทางวิชาการและสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพ อาจได้มาจากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมโดยวิธีการต่าง ๆ อยู่โดยสม่ำเสมอ เหตุจูงใจจะทำให้ครูพยายามปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามความปรารถนาที่ตั้งไว้ อาจทำงานเพราะใจรัก หรือทำงานเพื่อออกมคต เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้ได้ผลดีและครูประพฤติปฏิบัติเป็นประจำจะช่วยให้ทั้งงานและตัวครูเองมีความก้าวหน้า ถ้าหากครูได้นำความรู้ความชำนาญทางการศึกษามาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สิ่งเหล่านี้ก็ยิ่งจะทำให้ครูมีหลักการปฏิบัติงานที่ดี มีขอบเขตกว้างขวาง ซึ่งเป็นแนวทางให้การปฏิบัติงานของครูได้ผลดีเป็นที่ยอมรับมากขึ้น

๓. พฤติกรรมของครู (Teacher's Behaviors) พฤติกรรมของครูที่แสดงออกมาเป็นผลจากลักษณะที่แท้จริงของตัวครูเอง ผิดกับผลที่เกิดจากการศึกษาอบรมของครู ตัวการที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของครู ได้แก่ จิตวิทยาการศึกษา (Educational Psychology) ความต้องการ (Needs) ความเชื่อ (Belief) คุณธรรม (Value) และเหตุจูงใจ (Motivation) ตัวการเหล่านี้ทำให้เกิดเป็นลักษณะของครูและการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมของครูต่าง ๆ ดังนี้คือ

ครูให้ความอบอุ่น มีความเข้าใจและเป็นมิตรกับนักเรียน ตรงข้ามกับครูที่ชอบปลีกตัว มักถือตนเองเป็นใหญ่ ใจแคบ

ครูที่มีความรับผิดชอบ เอาการเอางาน มีระเบียบ ตรงข้ามกับครูที่ชอบแอบเลี้ยงไม่มีการวางแผน ปล่อยตามบุญตามกรรม

ครูที่เร้าใจนักเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ ตรงข้ามกับครูที่เข้มเขาทำไป
ตามตารางสอน

ครูที่ชอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ตรงข้ามกับครูที่ไม่ชอบการปกครอง
แบบประชาธิปไตย

ครูที่มีความคิดเห็นด้วยกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของโรงเรียน ตรง
ข้ามกับครูที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของโรงเรียน

ครูที่มีความเข้าใจทางภาษาสูง ตรงข้ามกับครูที่มีความเข้าใจทางภาษาต่ำ

ครูที่มีความมั่นคงในอารมณ์ ตรงข้ามกับครูที่มีอารมณ์ไม่มั่นคง

ลักษณะของครูดังที่กล่าวถึงนี้ เป็นลักษณะที่ช่วยให้เกิดบรรยากาศที่เป็นผลดีต่อ
การเรียน เป็นลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพ แต่ลักษณะของครูที่ตรงข้ามก่อให้เกิดบรรยากาศ
ที่ไม่เป็นผลดีต่อการเรียน เป็นลักษณะของครูที่ไม่มีประสิทธิภาพ

๔. ผลการสอนในปัจจุบัน (Immediate Effects) หมายถึงปฏิกริยาที่นักเรียน
ตอบสนองต่อครูในห้องเรียนหรือในโรงเรียน การตัดสินคุณภาพการตอบสนองของนักเรียน
เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของครู โดยดูจากคุณภาพของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ของการ
ศึกษา นักเรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนองใดสมความมุ่งหมายของการศึกษาเท่าใด ครูก็มี
ประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น

๕. ผลงานระยะยาว (Long-Term Consequences) หมายถึงกิจกรรมของครู
ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โรงเรียน และชุมชน ครูที่มีประสิทธิภาพจะสมารถนำนักเรียน
ให้พบกับความสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับเปลี่ยนแปลง
ของชีวิต มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น รู้จักใช้เงิน คำนึงตัวครูเองก็สนับสนุนแนวคิดใหม่ ๆ ทาง
การศึกษา สนับสนุนความก้าวหน้าของอาชีพครู และสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้าใจและให้
ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในเรื่องการศึกษา

การทดลองใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

๑. นำแบบสอบถามและแบบสำรวจไปทดลองใช้กับครูใหญ่และครูประจำชั้น อนุบาลของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ๓ โรงเรียน และโรงเรียนอนุบาลของรัฐ ๑ โรงเรียน ซึ่งทั้ง ๔ โรงเรียนนี้มีโคอยู่ในกลุ่มตัวอย่าง

๒. นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่ครูตอบแล้วมาตรวจข้อบกพร่องต่าง ๆ และปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการแก้ไขนั้นแก้ถึงความหมายและภาษาที่ใช้เพื่อให้ถูกต้องและชัดเจน คิยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่วิเคราะห์แล้ว ส่งไปโรงเรียนอนุบาลทั้ง ๔ โรงเรียน ด้วยตนเอง ซึ่งใช้เวลา ๒ สัปดาห์

๒. เก็บรวบรวมแบบสอบถามและแบบสำรวจตามวัน เวลาที่โรงเรียนต่าง ๆ นัด ในระหว่างที่ส่งและเก็บนี้ผู้วิจัยจะบันทึกข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามแบบสำรวจการจัด และดำเนินงานโรงเรียนอนุบาลที่สร้างขึ้นและผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก

แบบสอบถามอาจารย์ใหญ่อนุบาล ส่งไปทั้งหมด ๒๐ ฉบับ ได้รับกลับคืนมา ๒๐ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ แบบสำรวจประสิทธิภาพครูส่งไป ๑๘๓ ฉบับ ได้รับกลับคืน ๑๘๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๐๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสำรวจโดยหาค่าร้อยละของคำตอบ และนำเสนอเป็นตารางในแต่ละหมวด

๒. หาค่าเฉลี่ยของอายุครูใหญ่ และค่าเฉลี่ยจำนวนของประเภทเครื่องเล่นสนาม โดยใช้

สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

ในที่นี้ \bar{x} = แทนค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = แทนค่าผลรวมของคะแนน

N = จำนวนครูใหญ่

๓. ทดสอบความแตกต่างอายุเฉลี่ยของครูใหญ่ โดยใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sigma(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}$$

ในที่นี้ t = ค่าอัตราส่วนวิกฤติ

\bar{x}_1 = ค่าเฉลี่ยของอายุครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาล

\bar{x}_2 = ค่าเฉลี่ยของอายุครูใหญ่โรงเรียนเอกชน

$\sigma(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)$ = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างอายุเฉลี่ยของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่ม

^๓Garett Henry E., Elementary Statistics (New York: David McKey Company, Inc., 1962), p.28.

^๔ประกอบ กรรณสูต, เรื่องเกม, หน้า ๘๑.